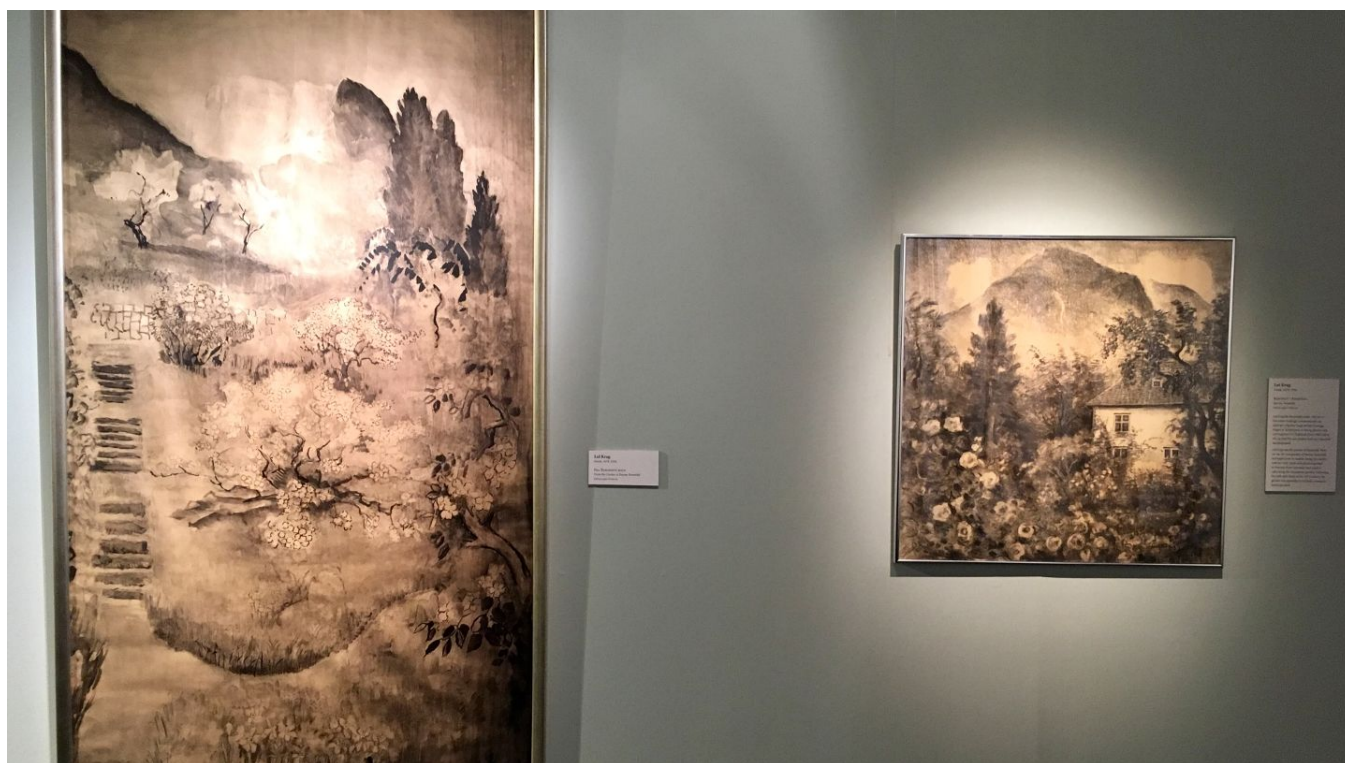

Gransker intimsfæren med hagen som linse

[Kjetil Røed](#) 02.jun.2017 21:31

Oppdatert:

Publisert: 03.jun.2017 20:45

Lul Krag blander Østen og vesten i sine fascinerende hagebilder. FOTO: Blaafarveværket

Hagen er ikke bare et sted for rekreasjon, men en beretning om menneskets forhold til naturen og seg selv.

- ***Drømmen om en hage***
- Blaafarveværket
- 13. mai–24. september

En hage virker som det mest uskyldige i verden, men hva slags sted er det egentlig? Hva slags funksjon har hagen i et menneskeliv?

Dette får du mulighet til å grunne ordentlig over på Blaafarveværket i sommer.

Paradis light

Helt siden antikken har det eksistert idylliske hager, men det var oftest folk høyt på strå som hadde dem. Hagen demonstrerte makt, rikdom og god smak. De var også et bilde på at natur kunne temmes og formes etter menneskets interesser. Et slags paradis light.

På 1800-tallet blir hagen tilgjengelig for flere.

Et eget rom

Christian Købke markerer diskret skillet mellom familie og den store verden utenfor.

Blaafarveværket

Med industrialismen vokste det frem en middelklasse som hadde mer fritid og penger, noe som førte til at familiens boltreplass – hjemmet – fikk mer plass i både billedkunst og litteratur.

I *Drømmen om en hage* ser vi hvordan hagen ble en scene for middelklassens fritid – og formidlende ledd mellom natur og familieliv.

Temmet natur

I hagen kunne man drive med håndarbeid eller innta sine måltider samtidig som natur kunne nytes i kontrollerte former, disiplinert av familiens timeplan. I Johan Krothéns *Julius och Anna Krothéns vid Björkbacken i Sommen* (1892) ser vi hvordan naturens villskap er kledelig intakt – gress og blomster gror uhemmet – uten at den av den grunn legger noen demper på fritidsaktivitetene: strikking og lesning.

Privat og offentlig

I hagen er vi også i et beskyttet rom, selv om vi befinner oss utendørs. Bare se på Christen Købkes *Parti af bager Købkes gård på Blegdammen* (1845), hvor grensen mellom hagens privatsone og gatens offentlig rom markeres diskret med et gjerde, hvor porten står på gløtt for å markere at beboerne er åpen for verden.

Språkets hage

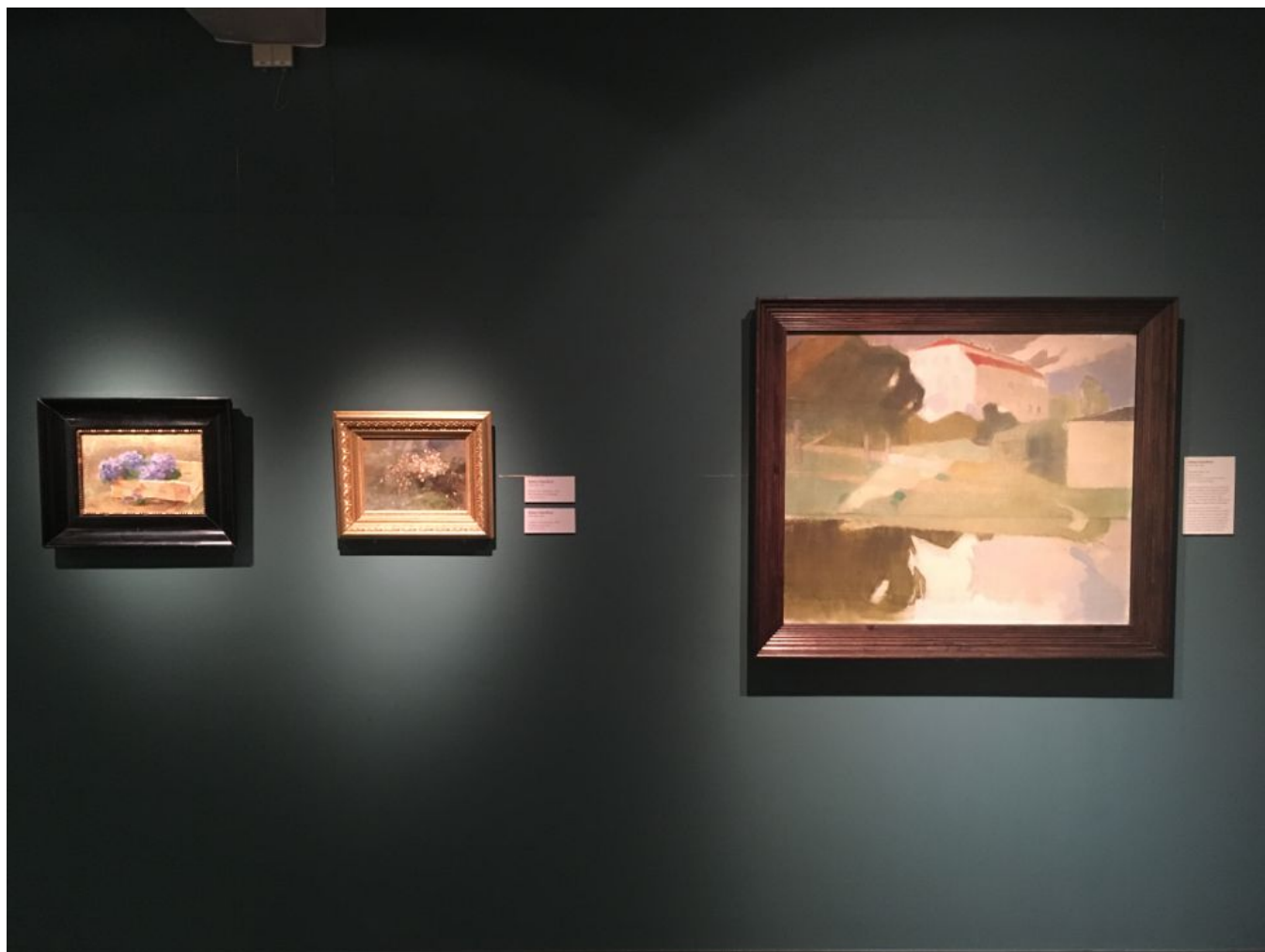
De mest fascinerende verkene er signert Lul Krag, ”kunstens prestinde”, som kunstkritikeren Jappe Nielsen kalte henne. Hun blandet vestlige og østlige ideer om hva en hage skal være, men trakk også vekstenes grener og stengler mot det kalligrafiske, mot språk tegn.

Slik dannes originale perspektiver på hagedrømmen: at det er et slektskap mellom å skrive og dyrke blomster og trær. Begge krever ganske visst både

formsans, omsorg og tålmodighet – og de kan begge gi ro, innsikt og beskyttelse om vi tar tiden til hjelp.

Fakta: Drømmen om en hage

Skrøpelig skjønnhet

Hagen går over i abstraksjonen hos Helene Schjerfbeck (til høyre).

Blaafarveværket

Jeg blir stående lenge foran Krag's *Baroniet* (utført i tusj og kull på papir). Mens de fleste verkene på utstillingen utbroderer det nordiske landskapet, mikser Krag's stedsbeskrivelse det kinesiske og det norske.

Grenene i treet som dominerer motivet er så delikat utført at de er i ferd

med å forsvinne: det skisseaktige treet understreker hvor skrøpelig synet av noe vakkert, som gjør inntrykk på deg, faktisk *er*. Fremragende og fascinerende.

Varierte hagebilder.

Erik Werenskiolds *Blomstrende morelltrær i haven på Lysaker* (1937) stikker seg også ut, fordi det – gjennom utgnidde former – gir et nesten fotografisk inntrykk av hvordan treet beveger seg i vinden.

Drømmen om en hage er en delikat og sommerlig utstilling med rikholdig palett: vi kan spasere fra studier av blomster, hagearbeid og familieliv til formstudier som Helene Schjerfbeckes *Sjundby Gård* (1927) hvor hagens bestanddeler balanserer på grensen til abstrakte fargefelt.

Komparativ analyse

Jeg liker en utstilling som er så florlett og lavmælt som denne. Her er det ingen store gester og dramatik, bare dempede passiarer og duvende grener.

Men det er ingen flat og innholdsløs idyll. Sett under ett utgjør hagemotivene en sammenlignende undersøkelse av hvordan mennesker vil innrette seg på privaten og hvordan de forholder seg til naturen.